

Επαυξητικοί και Εναλλακτικοί Τρόποι Επικοινωνίας για τα άτομα με μειωμένη ή καθόλου λεκτική λειτουργική επικοινωνία

Εισαγωγή

- Ο κάθε ασθενής έχει τις δικές του ανάγκες και ικανότητες. Για το λόγο αυτό, έχει δημιουργηθεί ποικίλο υλικό το οποίο ο επαγγελματίας υγείας (π.χ. νοσηλευτής, λογοπαθολόγος) μπορεί να εξατομικεύσει επιλέγοντας ανάλογα με το τι είναι πιο κατάλληλο για τον κάθε ασθενή που φροντίζει/στηρίζει.
- Το υλικό δημιουργήθηκε υπό τον συντονισμό της Δρ. Ηλιάδα Πάμπουλου (Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης, ΤΕ.ΠΑ.Κ.) σε συνεργασία με τη Δρ. Μαρία Κυράνου (Τμήμα Νοσηλευτικής, ΤΕ.ΠΑ.Κ.) και τη Μαρία Κωνσταντά, Εγγεγραμμένη Λογοπαθολόγο.
- Τα σύμβολα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν είναι τα Mulberry Symbols (©Copyright Steve Lee 2020. This work is licensed under the Creative Commons Attribution—ShareAlike 2.0 UK; England & Wales License. Mulberry symbols may be accessed at <https://mulberrysymbols.org>)

Περαιτέρω στήριξη

Για περαιτέρω πληροφορίες για την εφαρμογή του πιο κάτω υλικού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη Δρ. Ηλιάδα Πάμπουλου, Λέκτορα στο Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

- Τηλέφωνο: 25002402
- Ηλεκτρονική διεύθυνση: eliada.pampoulou@cut.ac.cy

Αποτελεσματική επικοινωνία

Βασική προϋπόθεση της αποτελεσματικής επικοινωνίας είναι η επιλογή ενός κώδικα επικοινωνίας για το ναι, όχι, ίσως/δεν ξέρω, και μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι πιο κάτω τρόποι:

- Κλείσιμο ματιών για το 'όχι' και το αντίθετο για το 'ναι'.
- Κίνηση κεφαλιού προς τα πάνω για το 'όχι' και το αντίθετο για το 'ναι'.
- Αντίχειρας προς τα κάτω για το 'όχι' και το αντίθετο για το 'ναι' και κίνηση ολόκληρης παλάμης με κίνηση δεξιά-αριστερά για το 'ίσως' ή 'δεν ξέρω'.
- Χαμόγελο για 'ναι' και το αντίθετο για 'όχι' ενώ ουδέτερη έκφραση για το 'ίσως' ή 'δεν ξέρω'.
- Χρήση άδειας σελίδας όπου ο ασθενής με ένα μολύβι μπορεί να σημειώνει την απάντηση του.
- Χρήση εκτυπωμένου υλικού όπως αυτό που παρατίθεται στις πιο κάτω σελίδες.

Είναι σημαντικό να αναπτύξετε ένα κώδικα επικοινωνίας με τον ασθενή που στηρίζετε, ειδικά για το λεξιλόγιο που είναι σημαντικό για τον ίδιο. Ορισμένοι 'μη βοηθητικοί' τρόποι επικοινωνίας μπορούν να επιτευχθούν μέσω της βλεμματικής επαφής, τη χρήση νευμάτων/χειρονομιών. Πιο κάτω παρουσιάζονται μερικοί τρόποι επικοινωνίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον ασθενή:

- Δείχνει το αντικείμενο που θέλει (π.χ. μπουκάλι με νερό).
- Ανεβάζει το πόδι του προς τα πάνω για να ζητήσει συγκεκριμένη ανάγκη (π.χ. τουαλέτα).
- Κουνάει τα δάχτυλα (της παλάμης) για να ζητήσει φαρμακευτική αγωγή.
- Σχηματίζει γροθιά με το χέρι και κάνει κίνηση κοντά στο λαιμό για να ζητήσει αναρρόφηση.

Ταυτόχρονα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι 'βοηθητικοί' τρόποι επικοινωνίας όπου όμως χρειάζονται επιπρόσθετοι πόροι, όπως το εικονογραφημένο υλικό που παρατίθεται σε αυτή την παρουσίαση. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι επιλεγμένες σελίδες μπορούν να εκτυπωθούν, να πλαστικοποιηθούν και να χρησιμοποιηθούν είτε ως 'σελίδες επικοινωνίας' ή είτε ως 'βιβλίο επικοινωνίας'.

Για την αποτελεσματική χρήση των επόμενων σελίδων ο επικοινωνιακός σύντροφος (communication partner) χρειάζεται:

1. Να δείχνει μία σειρά κάθε φορά δίνοντας τον απαραίτητο χρόνο μέχρι ο ασθενής να επιλέξει αυτή που επιθυμεί (γι' αυτό χρειάζεται από την αρχή να έχει εγκατασταθεί η αποτελεσματική επικοινωνία για το ναι/όχι).
2. Όταν επιλεγθεί η σωστή σειρά, ο επικοινωνιακός σύντροφος δείχνει μία-μία τις επιλογές κάθε φορά μέχρι ο ασθενής να επιλέξει την λέξη – στόχο.

Τέλος, είναι σημαντικό να ακολουθήσετε τις πιο κάτω συμβουλές:

- Καλέστε τον ασθενή με το όνομα του ή αγγίξτε τον μαλακά στον ώμο/χέρι έτσι ώστε να γνωρίζει ότι προτίθεστε να επικοινωνήσετε μαζί του.
- Χρησιμοποιείτε απλές προτάσεις με λίγες και συγκεκριμένες λέξεις.
- Εάν ο ασθενής δεν μπορεί να απαντήσει λεκτικά, χρησιμοποιείτε τους προτεινόμενους τρόπους επικοινωνίας που αναφέρονται στην συγκεκριμένη παρουσίαση.

Ναι

ν

**Δεν
ξέρω**

?

Όχι

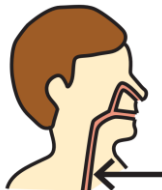

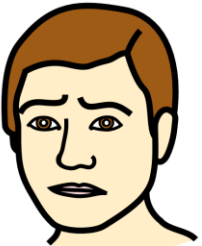
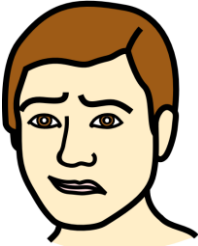
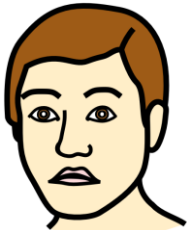

χ

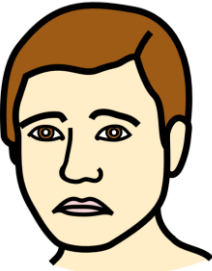
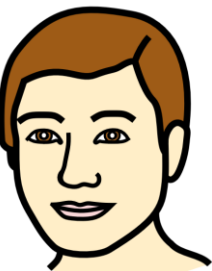

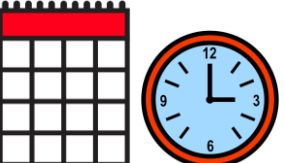
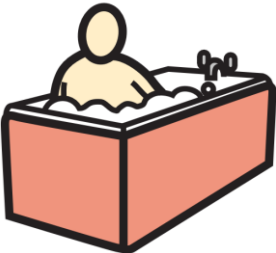

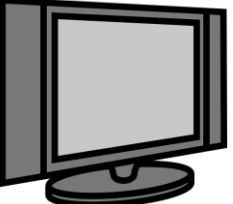

Ναι

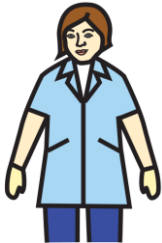

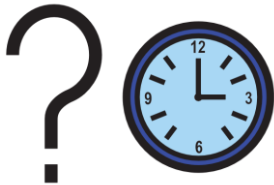
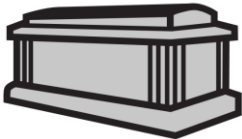

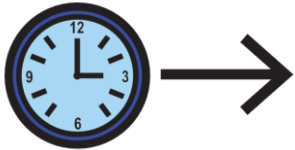
Όχι

Δεν ξέρω

Αργότερα

 <p>Βοήθεια</p>	 <p>Φάρμακο</p>	 <p>Πρόβλημα αναπνοής</p>	 <p>Αναρρόφηση</p>
 <p>Πόνος</p>	 <p>Πείνα</p>	 <p>Δίψα</p>	 <p>Ύπνος/Αυπνία</p>
 <p>Ανήσυχος</p>	 <p>Απελπισμένος</p>	 <p>Άγχος / Φόβος</p>	 <p>Κουρασμένος</p>
<p>ΝΑΙ</p>	<p>ΟΧΙ</p>	<p>ΔΕΝ ΞΕΡΩ</p>	<p>ΑΡΓΟΤΕΡΑ</p>

 <p>Λυπημένος</p>	 <p>Ήρεμος</p>	 <p>Ζέστη</p>	 <p>Κρύο</p>
 <p>Ώρα / μέρα</p>	 <p>Μπάνιο</p>	 <p>Τουαλέτα</p>	 <p>Ευχαριστώ</p>
 <p>Δεν είμαι άνετος / Αλλαγή θέσης</p>	 <p>Θόρυβος</p>	 <p>Τηλεόραση/ Ράδιο</p>	 <p>Γυαλιά / Ακουστικά</p>
ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ	ΑΡΓΟΤΕΡΑ

 <p>Γιατρός</p>	 <p>Νοσοκόμα</p>	 <p>Οικογένεια</p>	 <p>Φίλοι</p>
 <p>Ποια είναι η κατάσταση μου;</p>	 <p>Ποια είναι η πρόγνωση;</p>	 <p>Πόσο καιρό ακόμη θα είμαι εδώ;</p>	 <p>Θα πεθάνω;</p>
 <p>Θα πονέσω;</p>	 <p>Τι θα γίνει μετά;</p>		
<p>ΝΑΙ</p>	<p>ΟΧΙ</p>	<p>ΔΕΝ ΞΕΡΩ</p>	<p>ΑΡΓΟΤΕΡΑ</p>

Βοήθεια	Φάρμακο	Πρόβλημα αναπνοής	Αναρρόφηση
Πόνος	Πείνα	Δίψα	Ύπνος/Αυπνία
Ανήσυχος	Απελπισμένος	Άγχος / Φόβος	Κουρασμένος
ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ	ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Λυπημένος	Ήρεμος	Ζέστη	Κρύο
Ώρα / μέρα	Μπάνιο	Τουαλέτα	Ευχαριστώ
Δεν είμαι άνετος / Αλλαγή θέσης	Θόρυβος	Τηλεόραση/ Ράδιο	Γυαλιά / Ακουστικά
ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ	ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Γιατρός	Νοσοκόμα	Οικογένεια	Φίλοι
Ποια είναι η κατάσταση μου;	Ποια είναι η πρόγνωση;	Πόσο καιρό ακόμη θα είμαι εδώ;	Θα πεθάνω;
Θα πονέσω;	Τι θα γίνει μετά;		
ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ	ΑΡΓΟΤΕΡΑ

A	B	Γ	Δ	E	Z
H	Θ	I	K	Λ	M
N	Ξ	O	Π	P	Σ
T	Υ	Φ	X	Ψ	Ω

Πίνακας για δημιουργία επιπρόσθετου υλικού

ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ	ΑΡΓΟΤΕΡΑ